

Иза става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

"4. Ако у поступку запошљавања два или више кандидата подједнако испуњавају тражене услове, Агенција ће предност дати кандидату мање заступљеног пола. На пословима истог степена сложености полови треба да буду равноправно заступљени."

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 6.

Иза члана 49. додаје се члан 49а. који гласи:

"Члан 49а.

Употреба језика

1. Изрази написани само у мушком роду односе се подједнако на мушки и женски род.
2. У означавању функција, звања и титула употребљаваће се цендер (*gender*) сензитиван језик."

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објављује се и у службеним гласилима ентитета.

ПСБиХ, број 504/10

9. априла 2010. године

Сарајево

Председавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Др Милорад Живковић, с. р.	Председавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Сулејман Тихић, с. р.
--	---

177

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 75. сједници Представничког дома, одржаној 7. априла 2010. године, и на 44. сједници Дома народа, одржаној 9. априла 2010. године, усвојила је

ZAKON

O DUHANU BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет Закона)

Законом о духану Босне и Херцеговине уређује се: производња, организација производње, откуп, обрада, прерада и промет сировог дуhana у листу, те производња и промет дуhанских производа у Босни и Херцеговини.

Члан 2.

(Типови дуhana)

Под духаном у смислу овог закона подразумијевају се листови култивиране билне врсте из рода *Nicotiana tabacum L* s типовима:

- a) **Virginija** (flue-cured) сушена у специјалним сушницama с контролираном атмосфером,
- b) **Berleј** (air-cured) сушен амбијенталним зраком у хладу,
- c) **Hercegovački равњак** (sun-cured) сушен амбијенталним зраком на сунцу.

Члан 3.

(Значај дуhанске производње)

Због привредне и фискалне важности производње дуhana и дуhанских производа у Босни и Херцеговини Вјеће министара Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Вјеће министара), на препоруку Министарства ванјске трговине и економских односа Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Министарство), у сарадњи с надлежним ентитетским министарствима и Брчко Дистриктом Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Брчко Дистрикт), доноси развојне мјере и привредне политике за домаћу производњу у оквиру прописа и аката којима се уређује подстицај пољопривредне производње, а првенствено Закона о пољопривреди, ишрани и руралном развоју Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 50/08).

Члан 4.

(Изузеци од примјене Закона)

Одредбе овог закона у погледу производње сировог дуhana у листу не односе се на научне организације које производе дуhan у научне или огледне сврхе.

Члан 5.

(Значење појединих израза у Закону)

- (1) **Дуhan** чине листови култивиране билне врсте *Nicotiana tabacum L.* у свим облицима и степенима узгоја и у свим fazama обраде и пакiranja који не служе крајњој потрошњи (необрадени дуhan).
- (2) **Сирови дуhan** је осушено и неферментирано, односно необрадено дуhанско лишће, које се не може употребљавати за производњу дуhанских производа.
- (3) **Дуhанска сировина** је дорадени дуhan, лист или strips, дуhанска folija и експандирани нерв, који се користе за производњу дуhанских производа.
- (4) **Ферментирани дуhan** је дуhan обраден технолошким поступком и то сезонском и ванsezонском ферментацијом и термичком обрадом.
- (5) **Дуhански производи** су сви производи који су направљени од дуhana и који су наmiјенјени крајњој потрошњи у виду пушења, жvakanja или sisanja и шmrkanja.
  - a) Cigare и cigarilosi су:
    - 1) свици дуhana који се могу пушити у датом станју и који су у cjелини израђени од природног дуhana;
    - 2) свици дуhana који се могу пушити у датом станју и чији је ванjsки omotač од природног дуhana;
    - 3) свици дуhana од мjешавине ижиљеног дуhana с ванjsким omotačem у природној боји cigare који потпуно покрива производ.
  - b) Cigaretе су:
    - 1) свици дуhana који се могу пушити у датом станју, а који не спадају у cigare и cigarilose из става (5) tačka a) овог члана;
    - 2) свици дуhana који се на једноставан, неиндустријски и индустријски начин стављају у папирне tube за cigareте;
    - 3) свици дуhana који се на једноставан, неиндустријски начин увijaју у папир за cigareте.
  - c) Дуhan за пушење је:
    - 1) дуhan који је резан или на други начин уситњен, iskidan или presovan у блокове и који се може пушити без даље индустријске обраде;
    - 2) дуhan који је наmiјенјен за продају у трговини на мало, а који не спада у производ из става (5) tač. a) и b) овог члана и који се може пушити.
  - d) Остали дуhански производи су:
    - 1) дуhan наmiјенјен за продају у трговинама на мало, који се може користити без даље индустријске обраде и који је специјално припремљен за жvakanje, шmrkanje или sisanje, али не и пушење;
    - 2) производи који се у cjелини или djelimično састоје од супстанци које нису дуhan, али који у погледу других критерија одговарају производима из става (5) tačka a) или tačka c) овог члана и који се, у смислу пореских и других закона, третирају као cigareте или дуhan за пушење;
    - 3) производи који се djelimično састоје од супстанци које нису дуhan, али који у погледу других критерија одговарају производима из става (5) tačka b) овог члана и који се, у смислу пореских и других закона, третирају као cigare и cigarilosi ако испуњавају један од слjедећих услова:
      - имају omotač од природног дуhana,
      - имају omotač и повој од дуhанске folije,
      - имају omotač од дуhанске folije;
    - 4) производи који се djelimično састоје од супстанци које нису дуhan, али у погледу других критерија одговарају производима из става (5) tačke d) alineje 1) овог члана.
- (6) **Домаћи дуhански производи** су дуhански производи које је произвело лице у Босни и Херцеговини које је upисано у

- Registar proizvođača duhanskih proizvoda i Registar o markama duhanskih proizvoda, u skladu s ovim zakonom.
- (7) **Proizvodnja duhana** je proizvodnja rasada duhana, uzgoj duhana u polju, berba, sušenje, sortiranje i pakiranje duhana kod proizvođača.
- (8) **Obrada duhana** je sređivanje i industrijska fermentacija duhana, te druge radnje u tehnološkom postupku obrade i pakiranja duhana.
- (9) **Proizvodnja duhanskih proizvoda** je industrijski postupak u proizvodnji i pakiranju proizvoda napravljenih od duhana koji su namijenjeni pušenju, žvakanju, šmrkanju i sisanju.
- (10) **Proizvođač duhana** je privredno društvo, preduzetnik ili fizičko lice koje proizvodi duhan i koje je upisano u Registar proizvođača duhana, odnosno u Evidencijsku listu proizvođača duhana.
- (11) **Organizatorom proizvodnje** smatra se preduzeće ili drugo pravno lice koje se bavi organizacijom proizvodnje duhana na vlastitom posjedu, zakupljenom zemljištu ili u saradnji s fizičkim licima (zemljoradnicima) posjednicima ili zakupcima zemljišta;
- (12) **Obrađivač duhana** je privredno društvo, preduzetnik koji obrađuje duhan i koji je upisan u Registar obrađivača duhana.
- (13) **Proizvođač, trgovac na veliko, odnosno trgovac na malo** duhanskim proizvodima je privredno društvo, preduzetnik, koji proizvodi, prodaje na veliko ili na malo proizvode iz stava (5) ovog člana i koji je upisan u Registar proizvođača duhanskih proizvoda, odnosno Registar trgovaca na veliko duhanskim proizvodima, kao i u Evidencijsku listu o trgovcima na malo duhanskim proizvodima.
- (14) **Otkup duhana** je preuzimanje sirovog duhana u listu od proizvođača i procjena kvaliteta tog duhana.
- (15) **Uvoznik duhana** i duhanskih proizvoda je privredno društvo, odnosno preduzeće koje uvozi u svoje ime i za svoj račun proizvode iz st. (1), (4) i (5) ovog člana i koje je upisano u Registar uvoznika duhana.
- (16) **Izvoznik duhana** i duhanskih proizvoda je privredno društvo, odnosno preduzeće koje izvozi u svoje ime i za svoj račun proizvode iz st. (1), (4) i (5) ovog člana i koje je upisano u Registar izvoznika duhana.
- (17) **Promet duhana**, odnosno fermentiranog duhana je trgovina, kao i uvoz i izvoz duhana, odnosno fermentiranog duhana.
- (18) **Promet duhanskih proizvoda** je trgovina, kao i uvoz i izvoz duhanskih proizvoda.
- (19) **Nadležni organi su:** Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine - na teritoriji Bosne i Hercegovine; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - na području Federacije Bosne i Hercegovine; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske - na području Republike Srpske; Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Vlade Brčko Distrikta - na području Brčko Distrikta.

POGLAVLJE II. PROIZVODNJA, OTKUP I OBRADA DUHANA

Član 6.

(Proizvođači duhana)

Proizvodnjom sirovog duhana u listu mogu se baviti fizička i pravna lica i privredna društva koja se bave otkupom, obradom i preradom duhana, samostalno ili u međusobnoj saradnji, pod uslovima određenim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 7.

(Ugovori proizvođača)

- Fizička i pravna lica mogu se baviti proizvodnjom sirovog duhana u listu samo ako su prethodno sklopila s organizatorom proizvodnje ili obrađivačem pismeni ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu.
- Ugovor iz stava (1) ovog člana mora se sklopiti najkasnije do 30. juna godine u kojoj se proizvodi sirovi duhan u listu.
- Ugovor o isporuci duhana iz stava (1) ovog člana mora sadržavati:
  - naziv parcele i površinu poljoprivrednog zemljišta na kojoj će se saditi duhan,
  - naziv tipa i sorte duhana koji će se saditi,

- način na koji ugovorne strane osiguravaju sjeme, odnosno duhanski presad,
  - obaveze u pogledu primjene mjera za suzbijanje biljnih bolesti i štetočina na duhanu i davanja reprodukcijских materijala,
  - cijenu proizvedenog duhana po klasama koju će obrađivač duhana platiti proizvođaču,
  - obavezu proizvođača da će u ugovorenom roku obrađivaču duhana s kojim je sklopljen ugovor o proizvodnji isporučiti sav proizvedeni duhan, te obavezu obrađivača duhana da će od njega preuzeti i platiti mu proizvedeni duhan,
  - izjavu proizvođača duhana da za isti vremenski period nije sklopio ugovor o proizvodnji duhana s drugim obrađivačem duhana za istu površinu iz stava (3) tačka a) ovog člana,
  - rok i mjesto predaje duhana, i
  - rok i način isplate novčanih sredstava za preuzeti duhan.
- (4) Ugovor može sadržavati i druge elemente koje utvrde ugovorne strane, a koji ne mogu biti u suprotnosti obaveznim elementima iz stava (3) ovog člana.

Član 8.

(Stručne službe za zaštitu od biljnih bolesti)

- Organizatori proizvodnje ili obrađivači koji se bave i proizvodnjom sirovog duhana u listu dužni su u okviru svoje organizacije organizirati stručnu službu koja će pružati stručnu pomoć na zaštiti duhana od biljnih bolesti i štetočina za vlastitu proizvodnju kao i za proizvodnju fizičkih i pravnih lica s kojima imaju sklopljene ugovore o proizvodnji.
- U slučaju pojave biljnih bolesti ili štetočina organizator proizvodnje ili obrađivač duhan je bez odgađanja organizirati zaštitu duhana i proizvođačima iz stava (1) ovog člana.

Član 9.

(Pravilnik za proizvodnju duhana)

Vijeće ministara pravilnikom propisuje uslove za proizvodnju duhana i bilansiranje količina duhana za potrebe domaćeg tržišta i izvoz, na prijedlog Ministarstva u saradnji s nadležnim organima.

Član 10.

(Uslovi za registriranje otkupa i obrade duhana)

- Otkupom i obradom duhana mogu se baviti obrađivači koji su registrirani za obavljanje ove djelatnosti i ispunjavaju uslove za njeno obavljanje, i to tako da:
  - raspolažu odgovarajućim prostorom za smještaj, čuvanje i obradu duhana,
  - raspolažu odgovarajućom tehnološkom opremom,
  - raspolažu odgovarajućim stručnim kadrom,
  - osiguraju laboratorijske analize duhana.
- Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva u saradnji s nadležnim organima, pravilnikom propisuje uslove koje moraju ispunjavati obrađivači za obavljanje djelatnosti otkupa i obrade duhana.

Član 11.

(Prijava proizvodnje)

- Organizator proizvodnje i obrađivači obavezni su da proizvodnju sirovog duhana u listu prijave organu uprave nadležnom za poljoprivredu, na čijem se području obavlja proizvodnja, najkasnije do 15. jula godine u kojoj je duhan rasadivan.
- Prijava se podnosi u pisanoj formi, a sadrži imena i adrese ugovornih strana, kao podatke o broju rasadenih strukova, površini zemljišta i sortama zasadenog duhana.
- Nadležni organ iz stava (1) ovog člana može propisati da prijava sadrži i druge potrebne podatke.

Član 12.

(Ugovor o proizvodnji)

- Organizatori proizvodnje obavezni su, ako se sami ne bave obradom duhana, sklopiti pismeni ugovor o obradi sirovog duhana u listu s obrađivačem.
- Ugovor iz stava (1) ovog člana sklapa se najkasnije do 30. septembra godine u kojoj se proizvodi sirovi duhan u listu.

Član 13.

(Procjena količina sirovog duhana)

- (1) Proizvođači sirovog duhana u listu obavezni su u toku vegetacije omogućiti procjenu sirovog duhana u listu organizatoru proizvodnje ili obrađivaču s kojim su sklopili ugovor o proizvodnji duhana, radi utvrđivanja količina koje će biti preuzete.
- (2) Procjena iz stava (1) ovog člana vrši se na parceli na kojoj je duhan zasaden (duhanište).

Član 14.

(Vrijeme i mjerila procjene kvaliteta sirovog duhana)

- (1) Kvalitet proizvedenog sirovog duhana u listu procjenjuje se prilikom njegovog preuzimanja, prema propisanim jedinstvenim mjerilima.
- (2) Mjerila za procjenu duhana u listu donosi Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva, u saradnji s nadležnim organima i strukovnom asocijacijom za srednjoročni period, u skladu s propisanim standardima kvaliteta sirovog duhana u listu.
- (3) Procjena duhana je javni čin i obavlja se u prisustvu proizvođača duhana.

Član 15.

(Potvrda procjene količine sirovog duhana)

- (1) Procjenu količine i kvaliteta sirovog duhana u listu vrši organizator proizvodnje ili obrađivač s kojim je sklopljen ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu. Procjenu vrši procjenitelj koji ima odgovarajuću stručnu spremu diplomiranog inženjera poljoprivrednog ili tehnološkog smjera i radno iskustvo u proizvodnji, otkupu ili obradi duhana u trajanju od najmanje tri godine.
- (2) Ako organizator proizvodnje ili obrađivač ne zapošljava lice iz stava (1) ovog člana, procjenu vrši komisija iz člana 17. ovog zakona.
- (3) O izvršenoj procjeni količine i kvaliteta duhana organizator proizvodnje ili obrađivač iz stava (1) ovog člana izdaje potvrdu proizvođaču duhana.
- (4) Potvrda iz stava (3) ovog člana služi kao dokazno sredstvo samo u slučaju kada je proizvođač saglasan s procjenom.

Član 16.

(Komisija za ponovnu procjenu)

- (1) Proizvođač duhana koji nije zadovoljan izvršenom procjenom sirovog duhana u listu tokom vegetacije radi utvrđivanja količine koja će se preuzeti može u roku od osam dana od dana dostavljanja potvrde iz člana 15. ovog zakona podnijeti zahtjev organu uprave nadležnom za poljoprivredu da se procjena količine duhana izvrši komisijskim putem.
- (2) Proizvođač duhana koji nije zadovoljan izvršenom procjenom kvaliteta sirovog duhana u listu može odmah zahtijevati da se procjena kvaliteta duhana izvrši komisijskim putem. Do komisijske procjene ovaj duhan čuva su odvojeno.

Član 17.

(Sastav komisije za procjenu)

- (1) Sastav i način rada komisije iz člana 15. ovog zakona određuje nadležni organ na čijem je području proizveden sirovi duhan u listu.
- (2) U komisiju iz stava (1) ovog člana imenuje se najmanje po jedan predstavnik proizvođača duhana, organizatora proizvodnje ili obrađivača i organa koji imenuje komisiju.

Član 18.

(Isporuka i preuzimanje sirovog duhana)

- (1) Fizička i pravna lica koja se bave proizvodnjom sirovog duhana u listu obavezna su sav proizvedeni sirovi duhan u listu isporučiti organizatoru proizvodnje ili obrađivaču s kojim su sklopili ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu, a obrađivač je obavezan preuzeti sav duhan proizveden na ugovorenoj površini.
- (2) Isporuka odnosno preuzimanje duhana vrši se u roku i na mjestu određenom u ugovoru o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu.

Član 19.

(Evidencije o preuzetom duhanu)

Organizator proizvodnje ili obrađivač koji vrši otkup duhana obavezan je odvojeno voditi evidenciju za svakog proizvođača duhana o količinama, klasama i sortama duhana preuzetog u smislu člana 18. ovog zakona.

Član 20.

(Dostavljanje spiskova proizvođača)

Organizator proizvodnje ili obrađivač koji vrši otkup duhana u listu, dostaviti nadležnom organu uprave za poljoprivredu spisak proizvođača duhana koji nisu isporučili ugovorene količine duhana.

Član 21.

(Evidencije o količinama ugovorenog duhana i potvrde o preuzetom duhanu)

- (1) Organizator proizvodnje ili obrađivač dužan je prijaviti sve količine ugovorenog i preuzetog sirovog duhana u listu, po klasama i sortama, nadležnim entitetskim organima uprave i organima uprave Brčko Distrikta na čijem području je duhan proizveden.
- (2) Organizator proizvodnje ili obrađivač obavezan je nadležnom organu uprave u propisanim rokovima dostavljati izvještaje o:
  - a) broju sklopljenih ugovora o proizvodnji s podacima o proizvođačima,
  - b) površini zemljišta zasađenog duhanom prema ugovorima, te o očekivanoj proizvodnji,
  - c) količini, tipu i klasama proizvedenog i preuzetog duhana na osnovu ugovorene proizvodnje.
- (3) Sadržaj evidencija i izvještaja iz st. (1) i (2) ovog člana propisuje Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima.
- (4) Organizator proizvodnje ili obrađivač obavezan je proizvođačima izdati potvrdu o preuzetim količinama sirovog duhana u listu.

Član 22.

(Prijave količina ugovorenog i preuzetog duhana)

Organizator proizvodnje ili obrađivač obavezan je prijaviti sve količine ugovorenog i preuzetog sirovog duhana u listu, po proizvođačima, organu uprave nadležnom za poljoprivredu, na čijem je području proizveden sirovi duhan u listu.

Član 23.

(Proizvodnja rasada duhana)

Za proizvodnju rasada duhana može se upotrijebiti samo sjeme koje je proizvedeno po propisima o sjemenu koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini i dobiveno od organizatora proizvodnje ili obrađivača duhana s kojima je sklopljen ugovor.

Član 24.

(Obrada sirovog duhana)

Obrada sirovog duhana u listu vrši se po postupku i na način koji su propisani standardima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini i prema posebnim zahtjevima kupca.

POGLAVLJE III. PROMET OBRADENOG DUHANA

Član 25.

(Uslovi za promet duhana)

- (1) U promet se može stavljati samo obrađeni duhan.
- (2) Obradeni duhan može se prodati samo privrednim društvima koja se bave preradom i prometom duhana i radi izvoza.
- (3) Preradom duhana mogu se baviti privredna društva koja ispunjavaju uslove određene članom 29. ovog zakona.

Član 26.

(Uslovi za otkup, obradu i promet duhana)

Privredna društva koja se bave otkupom, obradom i prometom duhana mogu obrađeni duhan izvoziti u skladu s propisima o vanjskotrgovinskom poslovanju.

Član 27.

(Neovlašteni promet duhana)

Fizička i pravna lica ne smiju neovlašteno držati, koristiti, kupovati, prodavati ili na drugi način neovlašteno vršiti promet duhana u listu ili rezanog duhana.

POGLAVLJE IV. PROIZVODNJA DUHANSKIH PROIZVODA

Član 28.

(Definiranje proizvodnje duhanskih proizvoda)

Pod proizvodnjom duhanskih proizvoda (cigarete, cigare, cigarilosi, duhan za lulu, duhan za pušenje, duhan za žvakanje ili sisanje i dr.) podrazumijevaju se radnje i tehnološki postupci kojima se dobivaju finalni duhanski proizvodi preradom duhana u listu, a to su: priprema i rezanje duhana, izrada cigareta, pakiranje u odvojuvu i neodvojuvu ambalažu i skladištenje do stavljanja u promet.

Član 29.

(Registriranje i uslovi za obavljanje djelatnosti prerade i proizvodnje duhanskih proizvoda)

- (1) Proizvodnjom duhanskih proizvoda mogu se baviti privredna društva registrirana za obavljanje djelatnosti prerade duhana i proizvodnje duhanskih proizvoda kod nadležnog suda i koja ispunjavaju određene tehničko-tehnološke uslove da:
  - a) raspoložu odgovarajućim prostorom za smještaj duhana i duhanskih preradevina,
  - b) raspoložu odgovarajućom tehnološkom opremom u skladu s kapacitetom proizvodnje,
  - c) instalirana tehnologija osigurava sve faze proizvodnje od pripreme i rezanja duhana do izrade i pakiranja duhanskih proizvoda,
  - d) raspoložu odgovarajućom laboratorijom za analizu i kontrolu duhanskih proizvoda,
  - e) zapošljavaju odgovarajući stručni kadar.
- (2) Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima, donosi propis o minimalnim tehničko-tehnološkim i kadrovskim uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva iz stava (1) ovog člana.

Član 30.

(Rješenje za obavljanje djelatnosti)

- (1) Rješenje kojim se utvrđuje da proizvođač duhanskih proizvoda ispunjava uslove iz člana 29. ovog zakona donosi nadležni organ na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz stava (2) ovog člana.
- (2) Komisiju koja će utvrditi ispunjavanje uslova iz stava (1) ovog člana osniva nadležni organ. Nalaz i mišljenje komisije ima karakter nalaza vještaka koji, kao dokazno sredstvo, služi za donošenje rješenja iz stava (1) ovog člana.
- (3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine.

Član 31.

(Duhanske mješavine za proizvodnju i razvrstavanje)

- (1) Za proizvodnju cigareta upotrebljavaju se isključivo duhan u listu (djelimično ili potpuno žiljen duhan), od kojeg se priprema duhanska mješavina, a koja se sastoji od domaćih i uvoznih tipova duhana ili na njima zasnovanih surogata (duhanska folija i tehnološki obrađeno rebro) koju određuje proizvođač.
- (2) Cigarete na tržištu Bosne i Hercegovine razvrstavaju se prema kvalitetu duhanskih mješavina i njihovim organoleptičnim svojstvima pri pušenju, tehničkoj izradi i opremljenosti cigareta, te prema oznaci cigareta.
- (3) Prema kvalitetu duhanske mješavine i organoleptičnim svojstvima pri pušenju razlikuju se cigarete koje se baziraju na mješavini različitih tipova duhana virginija sušenih toplim zrakom i berleja sušenog u hladu, te hercegovačkog ravnjaka, kao i drugih tipova duhana.
- (4) S obzirom na tehničku izradu i opremljenost, cigarete se razvrstavaju prema:
  - a) omotu pakiranja: na cigarete u tvrdom i mekom pakiranju,
  - b) ugrađenosti filtera: na cigarete s filterom i cigarete bez filtera.
- (5) Prema oznaci, cigarete se razvrstavaju zavisno od mjesta proizvodnje i prvog stavljanja u promet pojedine marke cigareta.

Član 32.

(Razvrstavanje cigareta)

- (1) U skladu s obilježjima iz člana 31. ovog zakona, cigarete se razvrstavaju u tri grupe, i to:
  - a) grupa A - popularne cigarete,
  - b) grupa B - standardne cigarete,
  - c) grupa C - ekstra cigarete.
- (2) U grupu A spadaju cigarete, sa ili bez filtera, pakirane u meko pakovanje koje sadrže najmanje 50% domaćih tipova duhana (virginija, berlej ili hercegovački ravnjak) u čemu je najmanje 25% donjeg branja ili na njima zasnovanih surogata domaćeg porijekla (duhanska folija i tehnološki obrađeno rebro), a koje su proizvedene i prvi put stavljene u promet na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (3) U grupu B spadaju cigarete s filterom pakirane u tvrdo pakovanje koje sadrže najmanje 50% domaćih tipova duhana (virginija, berlej ili hercegovački ravnjak) u čemu je najmanje 15% donjih branja ili na njima zasnovanih surogata domaćeg porijekla (duhanska folija i tehnološki obrađeno rebro), a koje su proizvedene i prvi put stavljene u promet na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (4) U grupu C spadaju sve ostale cigarete koje ne ispunjavaju uslove za cigarete iz grupa A i B.

Član 33.

(Pravilnik o razvrstavanju cigareta i markama)

Razvrstavanje cigareta u odgovarajuće grupe propisuje se pravilnikom o razvrstavanju cigareta i markama koji donosi Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima.

Član 34.

(Isticanje nadzorne markice)

Duhanski proizvodi na tržištu Bosne i Hercegovine proizvedeni izvan teritorije Bosne i Hercegovine moraju imati nalijepljenu nadzornu markicu Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, na kojoj je vidno istaknut i naziv uvoznika.

Član 35.

(Kontrola kvaliteta duhanskih proizvoda)

- (1) Kvaliteta duhanskih proizvoda na tržištu Bosne i Hercegovine proizvedenih van teritorije Bosne i Hercegovine mora biti provjerena prije carinjenja, odnosno stavljanja u promet, u laboratoriji za analizu duhana i duhanskih preradevina akreditiranoj od Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine.
- (2) Svaka pošiljka duhanskih proizvoda iz stava (1) ovog člana mora se podvrgnuti kontroli kvaliteta prije carinjenja.
- (3) Do momenta akreditiranja laboratorije za analizu duhana i duhanskih proizvoda iz stava (1) ovog člana, ispitivanja će vršiti laboratorija s odobrenjem Ministarstva.
- (4) Ministarstvo daje odobrenje laboratoriji koja će vršiti analizu i superanalizu duhana i duhanskih preradevina.

POGLAVLJE V. REGISTRI I EVIDENCIJE

Član 36.

(Vrste registara)

- (1) Ministarstvo, u saradnji s entitetskim ministarstvima i Brčko Distriktom, vodi registre:
  - a) proizvođača sirovog duhana u listu,
  - b) organizatora proizvodnje i obrađivača duhana u Bosni i Hercegovini,
  - c) proizvođača duhanskih proizvoda,
  - d) izvoznika i uvoznika duhanskih proizvoda,
  - e) veleprodaje duhanskih proizvoda,
  - f) marki duhanskih proizvoda koji su stavljeni u promet u Bosni i Hercegovini.
- (2) Djelatnost obrade duhana, proizvodnje duhanskih proizvoda i prometa duhana i duhanskih proizvoda mogu obavljati pravna lica koja imaju sjedište u Bosni i Hercegovini i koja su na osnovu ispunjavanja uslova propisanih ovim zakonom upisana u odgovarajući registar iz stava (1) ovog člana.
- (3) Lica iz stava (2) ovog člana obavezna su nadležnom organu uprave bez odgađanja prijaviti svaku promjenu naziva, adrese, sjedišta ili djelatnosti.

- (4) Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar) propisuje sadržaj obrazaca i način vođenja registra iz stava (1) ovog člana a u skladu s jedinstvenim registrom poljoprivrednih gazdinstava i klijenata Bosne i Hercegovine.

Član 37.

(Evidencije proizvodnje, prometa, uvoza, izvoza i zaliha duhanskih proizvoda)

- (1) Organizatori proizvodnje, obrađivači duhana, proizvođači duhanskih proizvoda i uvoznici duhana i duhanskih proizvoda dužni su voditi evidencije o proizvodnji, prometu, utrošku, uvozu, izvozu i zalihama duhana i duhanskih proizvoda.
- (2) Evidencije iz stava (1) ovog člana moraju se čuvati pet godina.
- (3) Sadržaj, formu i način vođenja evidencija iz stava (1) ovog člana propisuje ministar.

POGLAVLJE VI. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 38.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

- (1) Nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega o proizvodnji i obradi sirovog duhana u listu vrši Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, posredstvom entitetskih inspektorata.
- (2) Nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega o prometu sirovog duhana u listu i obrađenog duhana i duhanskih proizvoda vrše nadležni organi uprave zaduženi za trgovinu.
- (3) Nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega o tehničko-tehnološkim uslovima koje moraju ispunjavati proizvođači duhanskih proizvoda vode nadležni organi Bosne i Hercegovine, nadležni za oblast poljoprivrede.

Član 39.

(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrše nadležni inspektori.

Član 40.

(Prava i dužnosti poljoprivrednog inspektora)

Poljoprivredni inspektor, pored ovlaštenja koja ima po propisima o poljoprivrednoj inspekciji, ovlašten je i da:

- a) vrši pregled parcela na kojim se proizvodi ili će se proizvoditi rasad duhana u listu,
- b) nadzire proizvodnju, promet i upotrebu rasada duhana, kao i promet i upotrebu sirovog duhana,
- c) vrši pregled rasada i duhana u listu tokom vegetacije,
- d) nadzire tačnost i potpunost evidencija o sklopljenim ugovorima o proizvodnji i preuzetom duhanu,
- e) nalaže proizvođaču koji nije sklopio ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu, odnosno otkupljivaču koji nije dostavio nadležnom organu uprave prijavu o proizvodnji duhana, da u određenom roku izvrši te radnje u skladu s ovim zakonom,
- f) nadzire da li se procjena kvaliteta i proces preuzimanja duhana vrši u skladu s utvrđenim mjerilima,
- g) nadzire postupak obrade duhana i ocjenjuje obavlja li se ta aktivnost u skladu sa Zakonom,
- h) nadzire ispunjava li organizator proizvodnje ili obrađivač duhana propisane uslove za obradu u skladu sa Zakonom i drugim propisima donesenim na osnovu njega,
- i) nadzire da li proizvođač ispunjava uslove propisane članom 29. ovog zakona,
- j) nadzire da li se u proizvodnji duhanskih proizvoda upotrebljavaju sirovine propisane čl. 31. i 32. ovog zakona i
- k) uzima uzorke duhana radi slanja na laboratorijsku analizu.

Član 41.

(Uništavanje rasada)

Ako proizvođač duhana ne sklopi ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu u roku koji je utvrđen rješenjem

poljoprivrednog inspektora, poljoprivredni inspektor će, uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, narediti uništavanje rasada, odnosno rasadenog duhana o trošku organizatora proizvodnje ili proizvođača ako i u naknadno dostavljenom roku po podnošenju prijave ne sklopi ugovor s obrađivačem.

POGLAVLJE VII. KAZNE ODREDBE

Član 42.

(Prekršaj privrednog društva ili pravnog lica)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice ako:
  - a) se bavi proizvodnjom sirovog duhana u listu, a nije organizirao stručnu službu koja će vršiti zaštitu duhana od biljnih bolesti i štetočina (član 8.),
  - b) procjenu sirovog duhana u listu tokom vegetacije, radi utvrđivanja količine koja će se preuzeti, ne vrši na parceli na kojoj je posađen duhan (član 13. stav (2)) i ne izda potvrdu o izvršenoj procjeni prinosa i broju rasadenih strukova duhana (član 15. stav (3)),
  - c) pri preuzimanju proizvedenog sirovog duhana u listu ne vrši procjenu kvaliteta prema propisanim mjerilima (član 14.),
  - d) ne preuzme sav duhan proizveden na ugovorenoj površini ili ako to ne učini u ugovorenom roku ili na ugovorenom mjestu (član 18.),
  - e) sav proizvedeni sirovi duhan u listu ne isporuči na obradu u skladu s ugovorom o obradi (član 12.),
  - f) ne vrši obradu sirovog duhana u listu po postupku i na način koji su propisani standardima koji su propisani članom 24. ovog zakona,
  - g) obrađeni sirovi duhan u listu proda protivno odredbi člana 25. stav (2) ovog zakona,
  - h) neovlašteno drži, koristi, kupuje ili na drugi način neovlašteno vrši promet duhana u listu ili rezanog duhana (član 27.),
  - i) ne organizira zaštitu duhana u slučaju pojave biljnih bolesti i štetočina (član 8. stav (2)),
  - j) ne izvrše obaveze definirane u Pravilniku o uslovima za proizvodnju duhana, odnosno proizvođači ne otkupe balansirane količine obrađenog duhana (član 9.),
  - k) ne ispunjavaju Pravilnikom propisane uslove koje moraju ispunjavati obrađivači za obavljanje djelatnosti (član 10.),
  - l) ne obavljaju laboratorijske analize duhana (član 10.),
  - m) prizvođačima duhana ustupe sjeme koje ne odgovara normama kvaliteta (član 23.),
  - n) otkupi sirovi duhan u listu od proizvođača s kojima nemaju sklopljen ugovor.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

Član 43.

(Novčane kazne i oduzimanje duhana)

Za prekršaj iz člana 42. stav (1) tačka h) ovog zakona uz novčanu kaznu izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja duhana i drugih predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje privrednog prijestupa ili koji su nastali izvršenjem prijestupa.

Član 44.

(Kazne za privredna društva i odgovorna lica)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo i drugo odgovorno lice ako:
  - a) proizvodi sirovi duhan u listu u saradnji sa fizičkim ili pravnim licima, a nema sklopljen pismeni ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu ili ako taj ugovor ne sadrži sve propisane elemente (član 7.),
  - b) nadležnom organu uprave ne podnesu prijavu o proizvodnji sirovog duhana u listu u propisanom roku ili ako prijava ne sadrži sve propisane podatke (član 11.) ili netačne podatke o broju rasadenih strukova,
  - c) ne sklopi pismeni ugovor o obradi sirovog duhana u listu s obrađivačem duhana ili to ne učini u propisanom roku (član 12.),

- d) ne izda potvrdu o izvršenoj procjeni količine i kvaliteta sirovog duhana u listu (član 15.),
  - e) ne vodi evidenciju o količinama i sortama duhana preuzetog u smislu člana 19. ovog zakona za svakog proizvođača duhana odvojeno,
  - f) u propisanom roku ne dostavi organu uprave nadležnom za poljoprivredu spisak proizvođača duhana koji nisu isporučili ugovorene količine sirovog duhana u listu (član 20.),
  - g) organu uprave nadležnom za poljoprivredu ne prijavi sve količine ugovorenog i preuzetog sirovog duhana u listu i ako otkupljivač ne preuzme duhan od proizvođača (član 21.).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu novčanom kaznom iznosu od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.

Član 45.

(Kazne za fizička lica)

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

- a) proizvede sirovi duhan u listu bez prethodno sklopljenog pismenog ugovora o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu u propisanom roku ili ako taj ugovor ne sadrži sve propisane elemente (član 7.),
- b) za jednu parcelu sklopi ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu s dva ili više organizatora proizvodnje ili obrađivača (član 7.),
- c) ne omogući organizatoru proizvodnje i obrađivaču s kojim je sklopio ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu, procjenu duhana tokom vegetacije radi utvrđivanja količina koje će se preuzeti (član 13.),
- d) sav proizvedeni sirovi duhan u listu ne isporuči organizatoru proizvodnje ili obrađivaču s kojim je sklopio ugovor o proizvodnji i isporuci sirovog duhana u listu ili to ne učini u ugovorenom roku ili na ugovorenom mjestu (član 18.),
- e) neovlašteno drži, koristi, kupuje, prodaje ili na drugi način neovlašteno vrši promet duhana u listu ili rezanog duhana (član 27.),
- f) za prekršaj iz stava (1) tačka e) ovog člana kaznit će se proizvođač duhana, novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM,
- g) upotrijebi sjeme i rasad duhana suprotno članu 23. ovog zakona,
- h) ne izvrši zaštitu duhana od biljnih bolesti i štetočina,
- i) prijavi ili ugovori netačan broj strukova za proizvodnju duhana,
- j) ne vodi evidencije propisane članom 37. ovog zakona,
- k) ne prijavi nastale promjene u registru propisane članom 36. stav (3) ovog zakona,
- l) procjenu količine i kvaliteta sirovog duhana u listu ne obavlja u skladu s čl. 14. i 15. ovog zakona.

Član 46.

(Zaštitna mjera oduzimanje duhana)

Za prekršaj iz člana 44. stav (1) tačka a) i člana 45. stav (1) tač. a), d) i e) ovog zakona, uz novčanu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja duhana i drugih predmeta koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Član 47.

(Kazne za privredna društva)

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se za prekršaj privredno društvo ako:

- a) započne proizvodnju duhanskih proizvoda bez prethodno dobivenog rješenja o ispunjenju propisanih tehničko-tehnoloških uslova (član 30.),
- b) započne proizvoditi cigarete protivno članu 30. ovog zakona za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u privrednom društvu, novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 5.000,00 KM,
- c) ne ispunjava uslove utvrđene Propisom o minimalnim tehničko-tehnološkim i kadrovskim uslovima (član 29.),
- d) cigarete ne sadrže utvrđene odnose duhana (član 32.),

- e) ne utvrdi kvalitet uvezenih duhanskih proizvoda (član 35.).

POGLAVLJE VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48.

(Donosioci propisa)

Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima, donosi propise iz čl. 9., 10., 14., 29. i 36. ovog zakona u roku od šest mjeseci računajući od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 49.

(Usklađivanje sa Zakonom)

Fizička i pravna lica koja se bave djelatnostima proizvodnje, obrade, prerade i prometa duhana i proizvodnje duhanskih proizvoda dužna su svoje poslovanje uskladiti s odredbama ovog zakona najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 50.

(Prestanak primjene prethodno primjenjivanih propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena propisa o duhanu i duhanskih preradevinama koji su se primjenjivali u entitetima i Brčko Distriktu.
- (2) Podzakonski akti doneseni na osnovu propisa iz stava (1) ovog člana, koji su se primjenjivali u entitetima i Brčko Distriktu, ostaju na snazi do donošenja propisa iz člana 48. ovog zakona.

Član 51.

(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj 505/10
9. aprila 2010. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. **Milorad Živković**, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, s. r.

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 75. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 7. travnja 2010. godine, i na 44. sjednici Doma naroda, održanoj 9. travnja 2010. godine, usvojila je

ZAKON

O DUHANU BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Zakonom o duhanu Bosne i Hercegovine uređuje se proizvodnja, organizacija proizvodnje, otkup, obrada, prerada i promet sirovog duhana u listu, te proizvodnja i promet duhanskih proizvoda u Bosni i Hercegovini.

Članak 2.

(Tipovi duhana)

Pod duhanom u smislu ovoga Zakona podrazumijevaju se listovi kultivirane biljne vrste iz roda *Nicotiana tabacum L* s tipovima:

- a) virginija (flue-cured) sušena u specijalnim sušnicama s kontroliranom atmosferom,
- b) berlej (air-cured) sušen ambijentalnim zrakom u hladu,
- c) hercegovački ravnjak (sun-cured) sušen ambijentalnim zrakom na suncu.

Članak 3.

(Značaj duhanske proizvodnje)

Zbog gospodarske i fiskalne važnosti proizvodnje duhana i duhanskih proizvoda u Bosni i Hercegovini, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara), na preporuku Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) uz suradnju nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta